

Neljapäev, 8. oktoober 2015

P8_TA(2015)0347

Hüpoteeki käsitlevad õigusaktid ja riskantsed finantsinstrumendid ELis: Hispaania näide**Euroopa Parlamendi 8. oktoobri 2015. aasta resolutsioon hüpoteeki käsitlevate õigusaktide ja riskantsete finantsinstrumentide kohta Hispaanias (laekunud petitsioonide põhjal) (2015/2740(RSP))**

(2017/C 349/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse petitsiooni nr 626/2011 ja veel 15 petitsiooni hüpoteeki käsitlevate õigusaktide kohta Hispaanias (nr 179/2012, nr 644/2012, nr 783/2012, nr 1669/2012, nr 0996/2013, nr 1345/2013, nr 1249/2013, nr 1436/2013, nr 1705/2013, nr 1736/2013, nr 2120/2013, nr 2159/2013, nr 2440/2013, nr 2563/2013 ja nr 2610/2013),
  - võttes arvesse petitsiooni nr 513/2012 ja veel 21 petitsiooni riskantsete finantsinstrumentide kohta Hispaanias (nr 548/2012, nr 676/2012, nr 677/2012, nr 785/2012, nr 788/2012, nr 949/2012, nr 1044/2012, nr 1247/2012, nr 1343/2012, nr 1498/2012, nr 1662/2012, nr 1761/2012, nr 1851/2012, nr 1864/2012, nr 169/2013, nr 171/2013, nr 2206/2013, nr 2215/2013, nr 2228/2013, nr 2243/2013 ja nr 2274/2013),
  - võttes arvesse asjaomaste petitsioonide esitajatega petitsioonikomisjonis peetud arutelusid, millest viimane toimus 16. aprillil 2015. aastal,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 ⁽¹⁾,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL ⁽²⁾,
  - võttes arvesse nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes ⁽³⁾,
  - võttes arvesse avaldust, mille komisjon tegi 19. mai 2015. aasta ühisel maksejõuetusmenetlust käsitleval arutelul komisjoni 12. märtsi 2014. aasta soovitusel (äritegevuse ebaõnnestumist ja maksejõuetust käsitleva uue lähenemisviisi kohta) läbivaatamise ja pikendamise kohta, pidades silmas perekonna maksejõuetust ning üksikisikutele ja leibkondadele uute võimaluste andmist;
  - võttes arvesse oma 11. juuni 2013. aasta resolutsiooni sotsiaalelamute kohta Euroopa Liidus ⁽⁴⁾,
  - võttes arvesse küsimust, mis esitati laekunud petitsioonide põhjal komisjonile hüpoteeki käsitleva seadusandluse ja riskantsete finantsinstrumentide kohta Hispaanias (O000088/2015 – B8-0755/2015),
  - võttes arvesse petitsioonikomisjoni resolutsiooni ettepanekut,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et arvukad laekunud petitsioonid on avalikustanud tuhandeid traagilisi isiklikke juhtumeid, kus kodanikud on jäänud kas osaliselt või täielikult ilma oma elu jooksul kogutud säästudest, ning arvestades, et nendes petitsioonides tuuakse esile takistused, millega tarbijad seisavad silmitsi finantsinstrumentide kohta korrektset ja olulist teavet saada püüdes;

⁽¹⁾ ELT L 60, 28.2.2014, lk 34.⁽²⁾ ELT L 173, 12.6.2014, lk 349.⁽³⁾ EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29.⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0246.

Neljapäev, 8. oktoober 2015

- B. arvestades, et Hispaania kodanikuühiskonna organisatsioonid jätkavad sadade tuhandete väljatõstmiste, hüpoteegi seadmise lepingute kuritarvituslike tingimuste ja laenuvõtjate kaitsetuse vastu protesteerimist; arvestades, et ühe kõnealuse kodanikuühiskonna organisatsiooni, nimelt hüpoteeklaenude ohvrite platvormi (*Plataforma de Afectados por la Hipoteca* – PAH) andmetel teostati 2015. aasta esimeses kvartalis Hispaanias 19 261 väljatõstmist (mis on 2014. aasta esimese kvartaliga võrreldes 6 % suurem näitaja); arvestades, et PAHi hinnangul on alates 2008. aastast toimunud Hispaanias rohkem kui 397 954 väljatõstmist; arvestades, et rohkem kui 100 000 leibkonda on kaotanud oma kodu;
- C. arvestades, et kriisi mõju on halvendanud veelgi niisuguste väljatõstetud perekondade olukorda, kes peavad endiselt maksma tagasi oma hüpoteeklaenu ja tasuma selle suurenevaid intresse; arvestades, et Hispaania valitsus lisas seadusesse nr 6/2012 erakorralise meetmena võimaluse kasutada põhimõtet *datio in solutum*; tuletab meelde, et 2014. aasta teise kvartali ametlike andmete kohaselt on 11 407 põhimõtte *datio in solutum* kasutamise taotlusest kiidetud heaks ainult 1 467 taotlust ehk 12,86 %;
- D. arvestades, et Hispaania ja Euroopa kohtud on tuvastanud Hispaania hüpoteegisektoris mitmeid kuritarvituslikke klausleid ja tavaid (vt Euroopa Kohtu otsuseid kohtuasjades C-243/08: Pannon GSM, C-618/10: Banco Español de Crédito ja C-415/11: CatalunyaCaixa), mis oleks tulnud ära hoida direktiivide 93/13/EMÜ, 2004/39/EÜ ja 2005/29/EÜ täieliku ülevõtmise ja rakendamisega Hispaanias;
- E. arvestades, et direktiivi 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediitdilepingute kohta (hüpoteekkrediidi direktiiv) hakatakse kohaldama pärast 21. märtsi 2016. aastal kehtima hakkavate hüpoteeklaenulepingute suhtes ning sellega kohustatakse laenuandjaid teavitama tarbijaid laenulepingu peamistest tingimustest;
- F. arvestades, et kohtuasjas C-415/11: Aziz langetatud otsuse tulemusena võtsid Hispaania ametiasutused kiirendatud menetlusega vastu 14. mai 2013. aasta seaduse nr 1/2013 hüpoteeklaenuvõlglaste kaitse tugevdamise meetmete, võla restruktureerimise ja sotsiaaleuaseme üürimise kohta (*Ley 1/2013 de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de la deuda y alquiler social*);
- G. arvestades, et kohtuasjas C-169/14 langetatud otsuse tulemusena muutsid Hispaania ametiasutused hüpoteekide edasikaebamise süsteemi 25. mai 2015. aasta seaduse nr 9/2015 (mis käsitleb kiireloomulisi meetmeid pankroti korral) (*Ley 9/2015 de medidas urgentes en material concursal*) lõppsättega, et viia see kooskõlla direktiiviga 93/13/EMÜ;
- H. arvestades, et Hispaania parlament võttis vastu eluasemele seatud hüpoteekidega seotud võlgade sobiva restruktureerimise hea tava eeskirja, mida finantsasutused on selle vabatahtlikkuse tõttu enamjaolt eiranud ning mis on andnud väga piiratud tulemusi väljatõstmiste vältimisel või põhimõtte *datio in solutum* kasutamise ergutamisel, sest kõlblikkustingimuste alusel ei loeta osalemiskõlblikeks rohkem kui 80 % asjaosalistest;
- I. arvestades, et paljudel juhtudel ei teavitanud pangad nõuetekohaselt tarbijaid pakutud investeeringutega seotud riskide ulatusest, ning arvestades, et niisugustel juhtudel ei teinud pangad ka sobivusteste, et teha kindlaks, kas klientidel olid omale võetavate finantsriskide mõistmiseks piisavad teadmised; arvestades, et paljud asjaomased kodanikud on eakad, kes investeerisid oma elu jooksul kogutud säästude väidetavalt mitteriskantsetesse investeeringutesse;
- J. arvestades, et paari viimase aasta jooksul on finantspettuse ohvriks langenud hinnanguliselt 700 000 Hispaania kodanikku, kellele pangad müüsid pahatahtlikult riskantseid finantsinstrumente, teavitamata neid nõuetekohaselt riskide ulatusest ja tegelikust mõjust seoses oma säästudele juurdepääsu kaotamisega;
- K. arvestades, et paljud finantspettuse ohvrid on Hispaania ametiasutuste loodud vahekohtumehhanismi kasutamisest keeldunud;

Neljapäev, 8. oktoober 2015

- L. arvestades, et finantsinstrumentide turgude direktiiviga 2004/39/EÜ reguleeritakse finantsinstrumentidega (sh eelisaktsiad – *preferentes*) seotud investeerimisteenuste osutamist investeerimisühingute ja krediidasutuste poolt; arvestades, et finantsinstrumentide turgude direktiivi artiklis 19 on sätestatud äritegevuse kohustused klientidele investeerimisteenuste osutajate jaoks;
1. palub komisjonil jälgida kohtuasjas C-415/11: Aziz langetatud otsuse ja direktiivi 93/13/EMÜ nõuete täitmist hüpoteeki käsitlevate õigusaktide rakendamisel kõikides liikmesriikides, et tagada nende täielik järgimine riigi ametiasutuste poolt;
  2. kutsub kogu liidu finantssektori ettevõtjaid üles lõpetama klientide suhtes kuritarvitusliku käitumise hüpoteegi seadmise, keerukate finantsstoodete ja krediitkaartide valdkonnas, k.a ülemääraste intressimäärade kehtestamine ja teenuste omavoliline tühistamine;
  3. palub kogu liidu finantssektori ettevõtjatel vältida oma ainsas elukohas elavate perekondade väljatõstmist ning kasutada selle asemel võla restruktureerimist;
  4. kutsub Hispaania valitsust üles kasutama tema käsutuses olevaid vahendeid, et leida terviklik lahendus sellele, kuidas vähendada oluliselt väljatõstmiste vastuvõetamatult suurt arvu;
  5. palub komisjonil jälgida tähelepanelikult direktiivi 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta (hüpoteekkrediidi direktiiv) ülevõtmist kõikides liikmesriikides;
  6. palub komisjonil jagada teatavate liikmesriikide parimaid tavasid põhimõtte *datio in solutum* kohaldamisel ning hinnata selle mõju tarbijatele ja ettevõtjatele;
  7. annab komisjonile hoiatavalt teada ELi kohtujuristi kahtlustest, et Hispaania valitsuse võetud meetmed Euroopa Kohtu poolt 14. märtsil 2013. aastal taunitud rikkumiste probleemi lahendamiseks ja hüpoteegisektoris kuritarvituslike tavade vältimiseks ei pruugi olla õiguspärased;
  8. palub komisjonil tähelepanelikult jälgida Hispaania valitsuse poolt vastu võetud niisuguste uute meetmete tulemuslikku rakendamist, mille eesmärk on lahendada tekkinud probleemid ja hoida ära kuritarvituslikke pangandus- ja kaubandustavasid;
  9. palub komisjonil käivitada finantsstoodetealased teavituskampaaniad ja edendada hariduse kaudu finantsoskusi, et tagada Euroopa kodanike suurem teadlikkus riskidest, mis on seotud finantsstoodete tellimisega;
  10. palub komisjonil jagada parimaid tavasid, mis tõhustavad finantsraskustes kodanike kaitset; on veendunud, et finantsalaste algteadmiste edastamist tuleks pidada täiendavaks vahendiks, mis aitab vältida ülelaenamise tagajärgi;
  11. kutsub Euroopa Pangandusjärelevalvet (EBA) ja Euroopa Keskpanka (EKP) üles algatama parimate tavade kampaania, et ergutada panku ja nende töötajaid andma selget, arusaadavat ja korrektset teavet; rõhutab, et tarbijad peavad tegema teadliku otsuse, mõistes täielikult, milliste võimalike riskidega nad end seovad, ning et kauplejad ja pangad ei tohi tarbijaid eksitada;
  12. kutsub EBA-t ja EKP-d üles võtma täiendavaid meetmeid, et nõuda pankadelt potentsiaalselt riskantse kauplemise eraldamist oma hoiuste kaasamise ärist, kui niisugune tegevus ohustab finantsstabiilsust, pidades silmas eesmärki säilitada ELi finantssektori tugevus;
  13. palub komisjonil ja EKP-l hinnata Hispaania vahekohtumehhanismi, mis võeti kasutusele finantspettuse ohvriks langenud kodanike jaoks;

Neljapäev, 8. oktoober 2015

14. palub komisjonil jälgida ELi õigusaktide nõuetekohast ülevõtmist ja kohaldamist Hispaania poolt seoses finantsinstrumentidega, sealhulgas eelisaktsiatega;
  15. palub komisjonil võtta järelmeetmeid saadud kaebuste suhtes ja viia läbi vajalikud uurimised;
  16. palub komisjonil esitada seadusandliku ettepaneku perekonna maksejõuetuse kohta;
  17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Hispaania valitsusele, nõukogule, komisjonile ja Euroopa Keskpangale.
-